WASHINGTON 6 C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЖОВТНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 21, 1954. No. 203. VOL. LXI.

УРЯД ЗАКЛИКАЄ ДО СКАСУВАННЯ СЕҐРЕҐАЦІЇ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ

Вашингтон. — Уряд президента Айзенгавера домагається, щоб всі залізничі лінії скасували окремі вози або переділи для кольорового населення, де такі расові обмеження існують. Департамент справедливости вислав окреме письмо до Міжстейтової Торговельної Комісії, в якому заявляє, що расові обмеження на залізницях порушують Федеральну Конституцію, і тому вони є протизаконні і незгідні з Міжстейтовим Торговельним Законом. Зараз після того сім із заінтересованих залізничих ліній також вислали свої арґументи проти домагання уряду скасувати сеґреґацію на залізничих лініях, в яких твердять, що „коли існують ті самі можливості подорожування навіть і в окремих возах або переділах", то тоді немає порушення Конституції, ані Міжстейтового Торговельного Закону. Департамент справедливости заявив, що Федеральна Конституція не передбачає расових обмежень для громадян, не робить цього також і Міжстейтовий Торговельний Закон, який не розрізняє окремих кляс між громадянами. Тому, на думку департаменту справедливости, треба негайно скасувати всякі обмеження на залізницях для неґритянського населення. Департамент справедливости покликається на рішення Найвищого Суду ЗДА, яке скасувало в травні цього року окремі школи для дітей кольорового населення, визнаючи сеґреґацію в школах незаконною і незгідною з Конституцією.

„Ми вказуємо оцим, заявляє департамент справедливости, що доктрина про расові обмеження на залізницях є незаконна". Расові обмеження в школах не дають в дійсності тих самих можливостей для навчання кольорових дітей. Те саме відноситься і до залізниць. І тому федеральний уряд домагається в межах своєї влади скасувати расові обмеження на залізницях. Уряд вислав своє письмо до Міжстейтової Торговельної Комісії на домагання Крайового Товариства для поступу кольорового населення, яке домагалося, щоб дванадцять залізничих ліній скасували расові обмеження на своїх лініях. Ті залізничі лінії знаходяться в південних стейтах ЗДА, тому письмо департаменту справедливости має тільки обмежене місцеве значення. Це письмо підписали в імені уряду генеральний прокуратор Герберт Бравнелл та асистент генерального прокуратора Стенлі Н. Барнес. У цьому письмі департамент справедливости домагається скасування окремих вагонів або окремих відділів в вагонах для кольорового населення та щоб кольорове населення мало в дійсності рівні можливості подорожування в порівнянні з білим населенням.

ЗДА, Канада й Англія обговорюють справу керованих стрілен

Валкартьє, Квібек, Канада. — Науковці із ЗДА Англії й Канади почали 11-денні наради в справі вибухових матеріялів та озброєння. Такі наради відбуваються що 18 місяців за закритими дверима. Між іншими справами цим разом мають обговорити справу американських керованих стрілен, які вистрілюються з землі в повітря і які випробовуватиме Канада в місяці лютому найближчого року, щоб ствердити, чи на діяння цих керованих стрілен має який вплив морозна погода. Окремим пунктом нарад буде ефективність керованих стрілен, продукцію яких саме тепер викінчує Канада і які вистрілюються з повітря.

Припускають малий вплив спадковости на виникнення пістряка

Ню Йорк, Н. Й. — В двох готелях у Ню Йорку, в Білтмор готелі і в готелі Рузвелт, відбуваються збори Американського Тиваритства для поборювання пістряка у жінок. В зборах беруть участь 1,200 учасників із ЗДА та інших країн. Професор ґінекології Медичної Школи Пенсилвенійського унів., д-р Даґлес П. Мерфі, заявив, що дослідження 10,294 жінок, хворих на пістряка грудей, яке провадилося від 1945 року, виявило, що спадковість не має впливу на виникнення цієї недуги. Правда, потомки самиць мишей, що мали защеплений пістряк грудей, хворіли на цю недугу, але вони заразилися нею з молоком, яке ссали від хворих матерів. Д-р Мерфі додав, що потомки матерів, які хворіли на пістряка матиці, в два рази більше були наражені на цю саму недугу, ніж ті жінки, матері яких не хворіли на пістряка. Але в цій справі потрібні ще докладніші досліди. Д-р Мерфі каже, що коли спадковість і відіграє деяку ролю при виникненні цієї недуги у жінок, то ця роля дуже мала, як це видно з статистики жінок, що хворіли на ці два роди пістряка.

В АМЕРИЦІ

● **Генеральний прокуратор** Ґватемалі заявив, що прокомуністичний уряд бувшого президента Джекоба Арбенца Ґузмана „украв" із державної скарбниці 5 мільйонів квецалів (1 квецал = 1 долярові).

● **Уряд Савді Арабії** звернувся до уряду ЗДА з заявою, що Савді Арабія допомоги від З'єдинених Держав не потребує. Ця арабська країна має річно 200,000,000 долярів прибутку з нафти, і допомогу від ЗДА їй припинено.

● **Голова Републіканського** Крайового Комітету Ліонард В. Голл, заявив, що бувший президент Труман „має направду коротку пам'ять", коли критикує політику Айзенгавера, забуваючи про те, що за його урядування віддано під владу комуністів 600 мільйонів европейців і китайців".

● **Адміністрація** Закордонних Операцій підписала контракт із 40-ма університетами в цій країні у справі технічної допомоги 26-ом закордонним країнам. В половині найближчого року в чужих країнах почнуть працювати 1,800 американських техніків.

● **Вже почали** друкувати нові податкові формулярі на 1954 рік. У цих формулярах будуть ширші пояснення, як платити податок після змін, прийнятих Конґресом. Податкові уряди почнуть висилати податковцям нові податкові формулярі в грудні цього року, бо кінцевий термін сплати податків перенесено з 15 березня на 15 квітня.

● **Губернатор** Нюйоркського стейту Дюї заявив на форумі щоденника „Геральд Трібюн", що під час цієї виборчої кампанії зросла „безвідповідальність тих, які ведуть виборчу пропаґанду", бо щораз більше послуговуються перекручуваннями та неправдою. Дюї закликає до чесної гри в політичному житті.

● **У Вашинґтоні** продовжуються наради в справі об'єднання Американської Федерації Праці та Конґресу Індустріяльних Організацій. Провідники АФП хотіли б затримати свою назву для нової об'єднаної організації, а представники КІО пропонують трохи задовгу назву „Американська Федерація Ремісничих і Промислових Організацій".

● **Віце-президент** Ричард М. Ніксон сказав у своїй промові, що коли не виберуть републіканської більшости в Конґресі, то демократична більшість буде вести просоціялістичну політику і не займе рішучої позиції в поборюванні комуністів.

15 листопада зліквідують тюрму на острові Елліс

Ню Йорк, Н. Й. — Уряд ЗДА приготовляється до ліквідації тюрми на острові Елліс, в якій затримувано чужинців, що нелеґально прибули до ЗДА, мали не в порядку свої іміґраційні папери, або підлягали депортації до країн народження внаслідок поповнених злочинів або як небезпечні для цієї країни. Цю тюрму при Уряді Іміґрації і Натуралізації, вже 15 листопада мають зовсім зліквідувати, а в'язнів, що там перебувають, перевезти до іншої тюрми або випустити на волю за кавцією аж до вирішення їхньої справи. Представник Американської Федерації Урядових Працівників Бенджемін Ф. Нолен заявив, що ця спілка протестує проти ліквідації Іміґраційного Відділу на острові Елліс, бо внаслідок цього коло 200 федеральних урядовців втратять працю. Нолен сказав, що уряд хоче робити ощадності за всяку ціну, не дбаючи про добро робітників. Представники іміґраційних добродійних організацій також протестують проти ліквідації Елліс — центру, поки не знайде уряд іншого приміщення для тих осіб, яких Іміґраційний Уряд мусить тримати на острові.

Губернатор Лодж за очищення від комуністів оборонних фабрик

Гартфорд, Конн. — Губернатор Джан Д. Лодж наказав стейтовому комісареві поліції дослідити, чи в оборонних фабриках стейту Коннектикат не працюють комуністи. Зробив він це після того, як републіканський кандидат на сенатора до стейтової Леґіслятури Деніел Е. Геннон домагався слідства, заявляючи, що в оборонних фабриках стейту працюють комуністи та їхні симпатики. Лодж наказав комісареві поліції конферувати в цій справі з аґентами ФБІ і вияснити, чи дійсно комуністи пролізли до оборонних фабрик і чи треба нових заходів обережности. Лодж заявив, що в стейті Коннектикат є аж п'ять об'єктів, із усіх 70-ох, на які ласі комуністичні підривні елементи. „Тому, сказав губернатор, наша стейтова адміністрація зробить усе, щоб допомогти федеральній владі забезпечити наш стейт і його промислову продукцію від комуністів".

Айзенгавер гостить ліберійського президента

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер вітав президента муринської Республіки Ліберії Вільяма Тубмана, який прибув до ЗДА як його гість. Вітаючи Вільяма Тубмана, Айзенгавер заявив, що американці „постійно і глибоко зацікавлені Ліберійською Республікою". Президент Тубман відповів, що зв'язки між ЗДА і Ліберією „будуть продовжуватись і поглиблюватись". Ця виміна привітань в Білому Домі відбулася після того, як віце-президент Ніксон привітав Тубмана на вашинґтонському летовищі, а пізніше приїхав разом із ним автом до Білого Дому, де юрба населення гаряче вітала президентового гостя. Тубман прибув до ЗДА приватним літаком Айзенгавера, і після триденного побуту в Вашинґтоні відбуде подорож по ЗДА. З Тубманом прибула група ліберійських урядовців. Айзенгавер запросив ліберійських гостей на обід. У Вашинґтоні будуть вести переговори про поширення технічної допомоги Ліберії збоку ЗДА.

● **Представники Кавової і** Цукрової Біржі заявляють, що державна контроля цін на каву не зможе спричинити подешевшання кави в ЗДА, бо в цій країні кава не росте, а її треба довозити з-за кордону.

КАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В ЕВХАРИСТІЙНОМУ КОНҐРЕСІ

Филаделфія. — У зв'язку з Евхаристійно - Марійським Конґресом Католиків Східніх Обрядів, який відбудеться вже в цю п'ятницю, суботу і неділю, 22, 23 і 24-го жовтня у Филаделфії старанням Українського Католицького Екзархату в ЗДА, було багато розмов та коментарів з приводу того, що між проголошеними учасниками того Конґресу, між якими є навіть католики - росіяни, не було карпатських русинів і їх Владики, Преосв. Іванча, який недавно проголосив багато коментоване: „Висте не наші . . ." — відрікаючись будь-якого зв'язку з „вікраїнцями' — як це він писав у своєму посланні. Тим часом у Филаделфії створився окремий Організаційний Комітет, який проголосив заклик до закарпатських українців у справі їхньої участи в Конґресі. Заклик підписали: Всч. о. Василь Лар, проф. Августин Штефан, д-р Висага та ред. Микола Вайда. У висліді того заклику — як повідомляють з Комітету — багато карпатських русинів - українців (давноприбулих, тут народжених і новоприбулих) з мукачівської і пряшівської єпархії зголосили і візьмуть окрему участь у Конґресі та в поході, який відбудеться 231го жовтня ц. р. о год. 3-ій пополудні від Арт Мюзеум у Филаделфії.

ЩЕ ПРО ЮВІЛЕЙ УНС У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — Ювілейний Концерт, що відбувся тут минулої суботи, 16-го жовтня, з нагоди 60-річчя Українського Народного Союзу та мав загальногромадський, стейтовий характер, є все ще темою розмов і коментарів у цій українській громаді. Звертається головно увагу на факт, що теж в Клівленді, коли мова про учасників імпрези, „дописала" у великій мірі „провінція", бо на концерті було багато осіб з ближчих і дальших околиць. До поданих уже в „Свободі" інформацій про імпрезу треба ще додати, що з нагоди цього ювілейного свята в усіх трьох місцевих католицьких церквах та в одній православній були відправлені Богослуження за здоров'я членів УНС, а після того панахиди за тих членів, що померли. На самій імпрезі, між згаданими в попередньому повідомленні американськими і українськими промовцями, був ще відомий місцевий громадянин, радний міської управи, адв. Іван Білинський. Представляючи публіці репрезентанта міста, адв. Білинський м. ін. ствердив, що Український Культурний Город, яким оправдано пишається місцева українська громада, постав у першій мірі завдяки тій допомозі, яку дав цьому благородному починові Український Народний Союз, його місцеві відділи і їх членство. Після концерту відбулися ще організаційні збори, на яких були представники 20 відділів, з усіх 28 відділів УНСоюзу в стейті. Беручи собі до серця слова голови УНС п. Д. Галичина з його промови на концерті, в якій він твердив, що 60 років праці УНСоюзу для справи визволення українського народу накладають на кожного свідомого українця обов'язок бути членом УНС, та вислухавши його організаційні інформації під час нарад поодинокі відділи УНС стейту Огайо зобов'язалися докласти всіх зусиль, щоб у цьому ювілейному році відзначити 60-річчя УНСоюзу не тільки величним концертом, але в першу чергу здобуттям якнайбільшої кількости нових членів.

Партнери коаліції Аденауера замирились

Бонн. — Напередодні виїзду канцлера Аденауера до Парижу на переговори з Францією у справі Зарщини та з 8-ма державами, учасниками Лондонської конференції, про суверенність Західньої Німеччини, її озброєння та допущення до НАТО, — прийшло до замирення чи бодай до перемир'я між ним і опозиційними групами західньо-німецької урядової коаліції. Партія Втікачів, яка має 27 мандатів у парляменті, заспокоїлась, коли Аденауер запевнив її, що його власна Християнсько - Демократична Партія, яка має більшість у парляменті, підтримає вимоги Партії Втікачів щодо більших привілеїв для німецьких переселенців і втікачів, яких є в Західній Німеччині понад 10 мільйонів. Вільна Демократична Партія погодилась припинити атаки проти канцлера до часу його повороту з Парижу і дальших розмов про злагоду. Голова цієї партії заатакував Аденауера за його вислів перед бельгійським міністром Спааком, що, коли, мовляв, не стане його, Аденауера, то в Німеччині підійме голову німецький націоналізм. Аденауера атаковано теж за те, що він буцімто активно при допомозі свого спеціяльного висланця до Парижу, контактувався з французькою опозицією, яка хоче повалити уряд Мендес-Франса.

Підписано англо-єгипетський пакт про Суез

Каїро. — У 10-хвилинній церемонії підписано пакт між Англією і Єгиптом про евакуацію 80.000-ної англійської армії з обширу Суезького каналу й про передачу того обширу під суверенне володіння Єгипту. Той акт підписали від Єгипту його 36-річний прем'єр полковник Абдель Нассер і від Англії — міністер Антоні Наттінґ з уряду міністерства закордонних справ Англії. Останній англійський вояк має залишити Суез 18 червня 1956 року, в 74 роки після того, як перший англійський вояк вступив до Суезу 13 липня 1882 року. В 50 днів після підписання договору має наступити виміна ратифікаційними грамотами. Безпосередньо після того прем'єр Нассер відбув пресову конференцію, підкреслюючи на ній історичне значення закінчення спору з Англією.

Москалі й малороси — „репрезентують" Україну в ОН.

Мюнхен. — Московське радіо оприлюднило список делеґатів від УССР на 9-ту Генеральну Асамблею Об'єднаних Націй у такому складі: 1) Л. Ф. Паламарчук, член делеґації також у попередній 8-й сесії ОН. У травні ц. р. його призначили „міністром закордонних справ" УССР, 2) І. З. Штокало, який був членом делеґації на 7-ій Генеральній Асамблеї і є членом Контрольної Комісії ЦК Комуністичної Партії України. 3) І. А. Толкунов — заступник міністра фінансів УССР. 4) С. П. Демченко, колишній заступник „міністра закордонних справ" УССР і член попередніх делеґацій до ОН. 5) Н. Є. Крутікова, 6) С. А. Сліпченко і 7) В. І. Сапожніков — невідомі ближче „діячі", мабуть поліційні агенти.

НА КОНКУРС ЗУАДК-у НАДІСЛАНО 24 П'ЄСИ

Ню Йорк, Н. Й. — 19 жовтня ц. р. в домівці ЗУАДК-у відбулося перше засідання жюрі Літературного Конкурсу, який оголосив був Злучений Український Американський Допомоговий Комітет на весні цього року. Екзекутивний директор ЗУАДК-у д-р Володимир Ґалан повітав членів жюрі, до якого входять: Йосип Гірняк, Святослав Гординський, Юрій Шерех, Григорій Костюк-Подоляк і Лука Луців. Присутні були всі члени жюрі крім проф. Шереха, який виправдав свою неприсутність. Д-р Ґалан повідомив членів жюрі, що на конкурс надіслано 24 п'єси: 12 із ЗДА, 7 із Канади, 3 з Франції і по одній з Німеччини й Англії. Жюрі уконституувалося в той спосіб, що вибрало на голову Луку Луцева, а на секретаря Григорія Костюка - Подоляка. Члени жюрі негайно приступили до праці, щоб по можливості, ще до кінця цього року можна було проголосити вислід цього Конкурсу, яким ЗУАДК, з нагоди свого 10-річчя, хотів причинитися до зросту нашої драматичної творчости, фундуючи три нагороди: 1 — 600 долярів, 2 — 300 дол., і третю 100 долярів.

„ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ" В. АВРАМЕНКА ЙДЕ НА ЕКРАН

Ню Йорк. — Виступ Українського Народного Балету під керівництвом Василя Авраменка та на тлі Українського Національного Хору під дириґентурою Юрія Кириченка в Метрополітен Опері в дні 25-го квітня 1931 р. „дав надмір мелодії, гармонії, ритму, кольорів, енерґії, подивуґідної гнучкости і вражаючих ефектів..." Цей виступ „був і залишиться надзвичайно важливим, майже понад усі інші події цього сезону, як велика демонстрація музики і танцю народу, народом і для народу... Авраменко дає українцям причину пишатись тим, що вони є українцями..." — Це короткі уривки великої й ентузіястичної рецензії Генрі Бекета, поміщеної на згадану імпрезу в Метрополітен Опері. Фраґменти цього виступу, показані тепер в новому, документальному фільмі Василя Авраменка: „Тріюмф українського танку", потверджують той ентузіязм американського рецензента, не зважаючи на всю технічну примітивність та недосконалість сфільмованих в тому часі сцен. Авраменко приготовив цей фільм при співпраці і допомозі гурта своїх приятелів та ентузіястів. Перед виходом з тим фільмом на екран перед українськими громадами Канади і ЗДА, п. Авраменко показав його минулого вівтірка в своїй студії в Ню Йорку в гурті своїх приятелів. Висвітлення фільму триває біля 2 години і становить направду історичний документ незрівняного ентузіязму, енерґії та справді тріюмфального походу українського народного балету по американському континенті. У фільмі, крім багатьох репродукцій фотознимків з різних виступів та танцювальних груп, є цілий ряд живих кадрів з таких імпрез, як масові виступи вишколених сотень і тисячів американських і канадійських українських танцюристів на таких імпрезах, як згадуваний виступ в Метрополітен Опері, на Світовому Ярмарку в Шікаґо в 1933 році та багато інших. — Оглядаючи ці картини, забувається технічну недосконалість їхнього зафіксовання на фільмі, а глядач дивується: яким чудом пощастило Авраменкові викресати стільки ентузіязму для його праці, що перекинувся теж і на тисячі його учеників і перетворив український народний танок у такий могутній засіб української гордости серед українців та подиву і признань серед американців. Фільм „Тріюмф українського танку" має документальну й історичну вартість.

ДО ПАРИЖУ З'ЇХАЛИСЬ 9 МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

ФРАНЦІЯ ЗАПРОШУЄ НІМЕЧЧИНУ ДО СПІВПРАЦІ У ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — ТРУДНОЩІ В ПЕРЕГОВОРАХ ПРО ЗАРЩИНУ. — ІДЕН ОПТИМІСТИЧНИЙ

Париж.— До столиці Франції з'їхались вже в середу 8 міністрів закордонних справ Заходу, а італійський міністер виїхав туди з Риму ніччю, просто з засідання італійського парляменту. Міністри закордонних справ ЗДА, Англії, Франції, Італії, Західньої Німеччини, Голляндії, Бельгії, Люксембурґу і Канади мають впродовж цього тижня докінчити діло, започатковане Лондонською конференцією, а саме, прийняти Західню Німеччину й Італію до Брюсельського пакту, до якого досі належали лише Англія, Франція, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ, — мають признати Західній Німеччині суверенність, дати їй право на озброєння і прийняти її до НАТО. Передумовою успіху всіх тих дій є злагода між Францією і Західньою Німеччиною у справі Зарщини і тому у вівторок 8 годин радили французький прем'єр Мендес-Франс і західньо-німецький канцлер Аденауер. Помагає цим переговорам французька пропозиція, зроблена у тайних розмовах вже минулого тижня, щоб Західня Німеччина своїм промислом і технічними фахівцями співпрацювала з Францією над господарським піднесенням північно-африканських країн, які є під протекторатом Франції. Мається на увазі головно експлуатацію природних багацтв, побудову нових шляхів, електрифікацію країн ітд. Ця ідея німцям дуже сподобалась, але їхній оптимізм був приглушений нехіттю французів поступитися у справі Зарщини. Франція і Західня Німеччина вже раніше договорились, щоб Зарщину „европеїзувати", піддавши її під управління Ради, що була передбачена в Европейській Оборонній Спільноті. Така Рада мала б тепер створитись при Брюсельському пакті. Одною з точок, на яку французи не хочуть погодитись, є вимога німців, щоб у Зарщині переведено нові вибори з правом участи в них також тих партій, які стоять за єдністю Зарщини з Німеччиною. Французи, окупувавши Зарщину, виключили були такі партії від пасивного й активного виборчого права, допустивши до участи тільки франкофільських автономістів. Мендес-Франс поставив у важку ситуацію західніх міністрів, заявивши, що поки не буде осягнена згода з Західньою Німеччиною щодо Зарщини, то він узагалі не підпише ніодної із проєктованих умов — про поширення Брюсельського пакту, про суверенність Німеччини, її право на озброєння і прийняття до НАТО. Ця заява заскочила прибувших міністрів, бо хоч вони знали, що порозуміння з Німеччиною в справі Зарщини є передумовою для ратифікації Францією договору про включення Західньої Німеччини до західньої системи, проте вони вперше почули, що [illegible] мова навіть для самого підписання договорів.

В італійському парляменті 5 годин тривали бійки

Рим. — Італійський парлямент затвердив пакт із Юґославією про Трієст більшістю 295 голосів проти 265, після чого затвердив також запропонований урядом бюджет міністерства закордонних справ 298 голосами проти 260, висловлюючи тим самим довіря до теперішньої закордонної політики уряду. На тому самому засіданні признано теж 30 більйонів лір ($48 мільйонів) на публічні роботи в Трієсті. Хоч уряд осягнув велику перемогу, проте само засідання парляменту було страшенне бурхливе, бо між комуністами з одного боку та всією рештою послів з другого прийшло до бійки, яка з перервами тягнулась 5 годин. Бійка постала після заваги одного з християнсько-демократичних послів — у відповіді на вигуки комуністів під його адресу „фашист", що в рядах комуністів є чимало недавніх фашистів. Голова парляменту двічі переривав засідання, яке скінчилося коло 2 вночі. Було 9 сильно потурбованих осіб, — з-поміж членів парляменту і публіки.

У Східній Німеччині знайшлося 360,000 відважних

Бонн. — На 18 мільйонів населення у Східній Німеччині й 13 управнених до голосування знайшлось все таки коло 280,000 осіб, які оперлись натискові та погрозам і не пішли голосувати. Ще відважнішими були тих 82,320 осіб, які пішли голосувати, але віддали або білу картку, або вписали на ній про своє опозиційне становище до єдиного комуністичного виборчого списку. За офіційним проголошенням, у виборах взяло участь 99.3% населення. У Східньому Берліні цей відсоток був трохи менший, — 97.7%. У Східньому Берліні на 895,345 голосів, відданих під терором на єдиний комуністичний список, 5,671 голос признано неважним, — і цих п'ять з половиною тисяч східніх берлінців треба вважати найвідважнішими.

В СВІТІ

● **Старенький учитель** з родинної місцевости Черчила листом до лондонського „Таймсу" заініціював збірку фонду, яким звеличники Винстона Черчила мали б відзначити його 80-річчя, що припадає на 30 листопада ц. р. Комітет для збірки грошей до того фонду в ЗДА очолюватимуть Гаррі Труман і Бернард Барук. Фонд буде призначений на харитативні цілі.

● **60 озброєних комуністів** напали на поліційну станицю на Маляйському півострові, в якій були сержант і 12 поліціянтів. Хоч чотири поліціянти згинули, а решта були ранені, вони оборонили станицю від напасників.

● **Під час останніх „виборів"** у Східньому Берліні втекли два лідери „коаліційних" з комуністами партій: Ганс Мюллер з Ліберально-Демократичної партії і Герман Кройбік з Християнсько - Демократичної партії у Роштоку. Водночас, побоюючись арештовання, втік також 32-річний син чільного комуніста Франца Далема, якого викинули недавно з Політбюра і ЦК німецької комуністичної партії.

● **Совєти** все ще затримують 1,117 цивільних „інтернованих" і 353 воєнно полонених австрійців, — твердить австрійський уряд. Амбасадор Австрії в Москві Вішоф звернувся до совєтського уряду з просьбою взяти під увагу цих австрійців бодай підчас проголошення амнестії, якої сподіваються в СССР з нагоди роковин Жовтневої революції.

● **Римо - католицький** духовник, італієць Андрео Ґаґґеро, дістав „сталінську нагороду миру". Хоч з цією нагородою буцімто зв'язані 100,000 рублів, ніяких грошей йому ще не передали. Італійський уряд відмовив йому візи на подорож до Москви, щоб особисто одержати нагороду. Ґаґґера засуспендували ще в 1950 році, коли він на власну руку поїхав був до Варшави на зорганізований комуністами „Конґрес Миру" і потім відмовився виступати з комуністичного „Руху Миру".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	One year	$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКАНСЬКО-РОСІЙСЬКА ІНФОРМАЦІЯ

Кліфтон Деніел, новий московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", відбуває тепер подорож по Україні. У своїй статті, надісланій до „Ню Йорк Таймсу" з Києва, він пише про „двадцять російських православних церков" відкритих для вірних в „українській столиці, що має понад мільйон населення". При цьому згадує ще й за синагогу, яка мала б задовольняти потреби 200,000 жидів, що живуть у Києві, коли за царату було в цій столиці коло 80,000 жидів і мали 20 синагог. Решта церков та синагог, пише Деніел, знищені, або їх вживають для протирелігійної пропаганди. Найстаршу з церков, св. Софію, відреставровують і заповідають ,що вона матиме ще більш блискучий вигляд, як у минулому, хоч не буде більше церквою, але державним музеєм. З статті Деніела можна відчути, що церкви, включно з польським римо-католицьким костелом, як і синагоги, мали славу величавих архітектурних творів. Зокрема, подивляє Деніел „клясичні російські бароккові копули" св. Софії, з яких деякі наново позолочені й обливають своїм сявом „місто Київ, місце народження російської нації". Згадуючи за Лавру, Деніел згадує за „Київську Росію" і те, що в Лаврі появилася „перша друкарня в Росії" та що там перебувають мощі святих „Російської Православної Церкви". „Ню Йорк Таймс" прикрасив цю статтю ще й фотознімкою Володимирського Собору в Києві, побудованого в 19 столітті.

Не знаємо, як виглядала оригінальна кореспонденція Деніела, бо вона пройшла московську цензуру. Дуже можливо, що це московський цензор спричинився до того, що з тої кореспонденції американець може набрати переконання, що Україна — це властиво Росія, а Київ — столиця старої російської території, де народилася російська нація. Іншими словами, що Україна це така сама назва, як Тексас чи Пенсилвенія в З'єдинених Державах. Як пригадаймо собі порівняння України з Пенсилвенією, як це зробив свого часу бувший американський амбасадор у Москві, Джордж Кеннан, то не треба дуже дивуватись, коли б навіть і сам кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Кліфтон Деніел, писав у такому самому сенсі. У всякому випадку московський цензор, якщо це не його діло, то потвердив помилки Деніела. Хоч прямо годі зрозуміти, як міг Деніел не добачити великої різниці в архітектурі тих церков, що їх бачив в Москві, чи Росії, в порівнянні з церквами в Україні, в Києві.

Та як би ми це не вияснювали, маємо до діла з кореспонденцією із Києва, яку вмістив найвпливовіший американський часопис і яку читали сотні тисяч людей, між ними й визначні американські політики, вчені, мистці, історики, що про таке саме вже не раз чули і читали. Тому саме ця стаття не може залишитись без відповіді. Маємо вже в Америці чимало компетентних людей, які можуть дати потрібні вияснення і справлення, згідні з історичною правдою. Але відповідати треба коротко й ясно, без ніяких гострих порахунків з російськими вченими, а тільки спростовуючи неправдиві чи помилкові твердження, бо тільки таку відповідь вмістить „Ню Йорк Таймс", що ще сам не вилікувався з впливів істориків російської школи, як росіян, так і американців.

Ця подія важлива тим, що такого роду „інформацій" про Україну та Росію є ще багато в Америці. Вони дуже шкодять українській політичній акції. Але, з другого боку, їх можна використовувати на те, щоб спростовувати історичну фальш та ширити правду про Україну. Відповіді на ці помилки — це теж великий аргумент і на те, чому Україна хоче раз на завжди зірвати з Москвою, бо тільки тоді, коли Україна стане вільною і самостійною державою, не буде такої баламуті, як та, що є в статті Деніела, яка мішує історію України та її культуру з Росією і зв'язує їх в одну цілість. Стаття Деніела теж вказує, як багато нам ще треба нових наукових праць в англійській мові про Україну, чи навіть про саму Росію. Та в першу чергу треба нам дбати, щоб бодай розійшлося те, що вже надруковано а також припильнувати, щоб висилати негайно спростування до часописів та журналів, коли появляються такі неточності та помилки, як в статті Деніела.

НАСТАВЛЕННЯ ДО БЕЗРОБІТНИХ

Якщо б секретар оборони Чарлз Вилсон не допустився був у своїй промові в Дітройті у вівторок минулого тижня такого яскравого промаху, як порівняння безробітних з собаками, то питання безробіття не знайшло б належного зрозуміння під час теперішньої передвиборчої кампанії. З другого боку, є фактом, що як демократи, так і республіканці обговорювали цю проблему від самого початку передвиборчого руху.

Безробіття, як питання добробуту, а то й існування, стоїть на денному порядку в таких промислових осередках, як Дітройт, Клівленд, Шікаго, Ню Йорк, Бриджпорт, Боффало й ін., і тому кандидати на різні федеральні, стейтові та місцеві виборні становища їдуть до цих міст з промовами, в яких обговорюють способи втримання варстатів праці, якщо вони є, або розбудови варстатів праці, як їх бракує. Ці питання великою мірою залежать від економічної політики уряду, і тому високі урядовці пробують вияснити чи виправдати становище теперішньої адміністрації в цій справі.

Одначе зорганізоване в юніях робітництво має свою політику і тому постійно й настирливо вимагає від кандидатів заяви, яке їх становище у розв'язці безробіття.

Саме в той час, коли секретар Вилсон дуже нещасливо схарактеризував своє відношення до безробітних, Джордж Міні, голова Американської Федерації Праці, закинув адміністрації президента Айзенгавера, що вона не дбає про безробітних. При цьому він заявив, що в ЗДА є 3,400,000 осіб цілком незатруднених і 1,500,000 осіб, що є затруднені частково або живуть із забезпечення на випадок безробіття.

У той час виголосив також промову в Сейлем, Огайо, секретар праці в кабінеті Айзенгавера, Джеймс П. Мічелл, кажучи, що безробіття охопило вже 3,100,000 осіб, одначе більшість їх була без праці тільки 15 тижнів. Щоб заспокоїти публічну опінію, Вилсон пригадав, що під час другої світової війни було в ЗДА до півтора мільйона безробітних.

Урядовий Федеральний департамент праці, оприлюднюючи минулого тижня статистику робітничого руху, стверджує, що у стейтах над Атлантійським океаном безробіття зростало упродовж дванадцяти місяців, одначе від половини липня до половини серпня поточного року можна було завважити зріст затруднення на 1.4 відсотка, що в цифрах дає 56,000 нових затруднених у порівнянні з таким самим часом в 1953 р. Зріст варстатів праці, — як каже уряд, — збільшився від того, що зросла продукція харчів і почали наново працю підприємства виробу одягів. При цьому згадано, що стейт Ню Йорк стоїть під цим оглядом краще, ніж Ню Джерзі або Пенсилванія, бо в Пенсилванії безробіття зростає.

Посадник міста Ню Йорку Роберт Вагнер, проголошуючи піврічний звіт про діяльність своєї адміністрації, стверджує, що в Ню Йорку зріст безробіття пізнати можна з того, що міські бюра дають більше допомог на безробіття, і що те саме можна завважити і в північній частині стейту. Вагнер доводить цифрами, що безробіття останіх шість місяців зростало у противлежності до інших років, коли то затруднення було більше в місяцях лютому, березні й травні. Загально, твердить посадник, затруднення в місті зменшилося на три відсотки від червня 1953 до червня 1954 року, а в цифрах це дає втрату 108,000 варстатів праці. Допомогу на безробіття в липні діставали 215,000 осіб, а минулого року в такому самому часі — тільки 156,000 осіб. Одначе посадник потішає населення тим, що почалася побудова нових домів, і це має спричинитися до зменшення безробіття.

Кандидат Демократичної партії на губернатора стейту Ню Йорк, Аверел Гарріман, відвідавши Боффало, перевірив, що там в одній тільки фабриці кількість затруднених за останніх вісім тижнів упала з 3,700 на 2,000 осіб, а передбачається дальше „скорочення" варстатів праці для 800-900 осіб. Очевидно, що Гарріман обіцяв зарадити цьому, коли буде обраний губернатором.

Гарріман влучно схарактеризував безробіття такими словами: „Безробітний чоловік — це питання не статистики, а питання живої людини. Я відчуваю глибоко, що безробіття — це найбільша економічна втрата і найбільша людська втрата".

І В РЕФОРМОВАНІЙ КОМУНІ ЖИТТЯ НЕ СОЛОДКЕ

Як виглядає сьогодні життя широких югославських мас, довідуємося з преси цієї країни, а зокрема з часопису „Вечірнє Новості". Перший факт, який впадає в очі, це підвищення цін на товари першої потреби. І так ціни виробів текстильної продукції зросли в останньому році на 6%, штучного шовку — на 15-20%, бавовняних виробів — на 10%. Також значно підвищились ціни харчових продуктів. Волове м'ясо подорожчало на 15%, баранячє — на 12%, а свиняче — на 14%. А що важніше, як зазначає згаданий часопис, причини такого підвищення цін треба шукати не в нестійкості світових ринків, але всередині країни. З голосів югославської преси виходить, що господарська криза наступає в цій країні повільним, але певним кроком.

Головні цілі югославського уряду: піднести платню робітників та службовців, купівельну спроможність всього населення, знормалізувати ринок та наладнати закордонну торгівлю. А які жертви мусить ще принести нарід, щоб наладнати належно промисл, вказує скаля заробітної платні одної великої фабрики гумових виробів, на взорі якої нормує держава платні в інших фабриках. І так в згаданій фабриці дістає директор 20,000 динарів місячно (70$), начальник відділу — 16,000 динр. (65$), головний інженер — так само, майстер — 11,000 динр. (38$) і стільки ж секретарка. Пересічний фабричний робітник заробляє місячно 9,000 динр. (24$), а пересічний службовець при залізниці чи пошті мусить задовольнятися платнею 6,000 динр. (20$).

В Югославії майже неможливо, щоб робітник міг виживити себе та свою родину з заробітної платні. Вправді платить держава за кожну дитину, яка вчиться в якійсь школі 3,000 динр. (10$) місячно ,але це малощо допомагає. Бо родина, що складається з 3-ох осіб потребує місячно тільки на скромне прохарчування 10,000 динарів (35$), а місячна платня фахового робітника (з доплатою на одну дитину становить 11,500 динр. (40$). Щоденним явищем є, що робітники та службовці під час перерви у фабриці чи уряді, їдять тільки сухий хліб. На інші буденні видатки залишається дуже мало, і тому, щоб поліпшити матеріяльне положення, мусять працювати всі працездатні члени родини.

Щоб робітник, або робітниця (бо мужчини і жінки мають однакові платні), міг собі купити 100 грамів чоколяду, він мусить працювати 5 годин. Скромний обід в харчівні коштує цілоденну заробітну платню. Промислові продукти в порівнянні з харчовими, значно дорожчі. Звичайний ровер коштує 30,000 динр. (105$). Стільки заробляє директор фабрики за півтора місяця. Стільки ж коштує одяг середньої якости. Щоб купити жіночий одяг середньої якости, мусить секретарка видати ціломісячну платню. Нейльонові жіночі панчохи дуже дорогі. Секретарка за свою місячну платню може купити 4 пари панчіх. Можна вичислювати ще цілий ряд предметів конечної потреби, які для югославського громадянина є недосяжними.

Авторові цих рядків довелося говорити з кількома членами югославського жіночого клюбу ручного м'яча „Зелізначар", який гостював в одному з міст Західньої Німеччини. В загальному, знаючи з преси наставлення совєтської молоді, а зокрема спортовців до західнього світу, належить ствердити, що між ними нема майже ніякої різниці. Коли я звернув їм увагу на те, що німецька робітниця за триденну працю в фабриці може купити пристойний одяг, то відповідь була така: „Правда, в Німеччині добре, але тут є капіталісти, яким ще ліпше, а в нас капіталістів нема і ... буде ліпше, як в Німеччині". Чи югославський нарід зможе довго жити тим, що „буде", — річ дуже сумнівна.

Цих кілька рядків, які характеризують господарське положення в Югославії, є тільки доказом на те, що кожний комуністичний лад — це неволя для людини та нужда для загалу.

Нестор

Б. Гошовський

СКЛАДАЄМО ІСПИТ

Думав починати оцей жмуток завваг зовсім інакше, але мимоволі прийшов на гадку Шекспір з його „бути чи не бути".

У нашому випадку не йде про філософічну проблему, а про основне життєве питання нашої нації у нашій несамовитій апокаліптичній добі: бути їй чи не бути, як фізичній субстанції і як духовій спільноті. Ясно, що питання це вирішує ряд моментів, які діють незалежно від нас, і ряд таких, які залежні цілком або бодай великою мірою від нас самих, від нашої волі.

Усі ми згідні в одному: наше „бути" вирішуємо не тільки ми - сучасне покоління; його вирішують разом з нами ті, які щойно вивчають перше своє слово: мама. Вирішують і ті, які почали чи починають вивчати ей, бі сі в англомовних школах, та й вивчатимуть (або й ні!), а, б, в, дома під доглядом матері-українки, чи в кращому випадку в вечірній рідній школі . . .

Так, це вони — наші діти. Їх зустрічаємо не раз. Добре, коли зустрічаємо в пластовій домівці, у наших церквах, на наших імпрезах. Гірше, коли зустрічаємо їх в кіно, ще гірше, коли таки просто на вулиці в різномовному гурті ровесників, що для них вулиця — найкращий власний світ. . .

Але, де ми їх не зустрічали б — придивляймося до них і намагаймося в думці бачити їх за двадцять-тридцять років. Людині не дано бачити майбутнє (яке щастя!), але дано їй думати про нього і таки по-своєму готовити його. І думка про майбутнє наших дітей за двадцять-тридцять років — це і є корінь проблеми нашого бути чи не бути.

Так наші діти, наша зміна. Вона росте в оцих наших малятах, що ледве знають слово „мама", в оцих хлопчиках і дівчатках, що і в пластовій домівці, і в церкві, але і в кіно і на вулиці — та і в тисячах тих, що поза нашим зором, і нашою евіденцією — поза будь-якими нашими середовищами та діями.

Хто вони завтра? Чи вони після нас пересмники наших надбань, нашого мистецтва, нашої духовости, нашої культури і чи вони дальші її носії й творці? Чи вони наші майбутні духові провідники й діячі ,наші полководці, наші вчені, наші виховники і наші духові громадяни? І коли не нам, то чи їм буде дано здійснити найвищі ідеали наші, що коштують незмірену велич труду та незмірені жертви життя багатьох минулих наших поколінь. А може — може ці наші хлопчики й дівчатка замкнуть коло цих поколінь — і підуть іншим шляхом — не шляхом батьків і дідів своїх?

Болючі й тривожні питання. Але питання не без причини. Питання, які стають руба перед нами і які вимагають сьогодні від нас — і таки виключно від нас самих — ясної, гідної, рішучої і твердої відповіді. Відповіді, яка й буде нашим іспитом перед нашим власним особистим і національним сумлінням та честю і перед нашою історією.

Поява дитячого журналика в нормальних умовинах громадянства — по суті невелика подія. Але поява скромної „Веселки" в наших умовинах сьогодні — одна з основних ланок у ланцюгу моментів, що вирішують наше бути чи не бути. І тут стає наше громадянство на свій вирішальний іспит перед своїм сумлінням і честю, і перед історією. До такого іспиту кликало в 1950-51 рр. Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, і цього іспиту громадянство тоді не склало. Акція створення видавничого фонду дитячої літератури завела повністю. Завела акція із передплатою щомісячної бібліотеки для дітей „Євшан-Зілля". Сьогодні видання ОПДЛ і „Євшан-Зілля" появляються в найкращім випадку двічі на рік. Та вони й далі, незалежно від признаної високої вартости та цінного мистецького оформлення, продовжують свій побут у ... підвалах друкарні та магазину . . .

Сьогодні до іспиту кличе наше громадянство найстарша й найбільша наша установа — Український Народний Союз із своїм органом „Свободою", — до цього іспиту кличе їхня і одночасно наша дитина — „Веселка".

Можливо, що ОПДЛ кликало до іспиту ще не в час, але сьогодні — вже останній час. Є численні познаки, що громадянство свідоме тепер вирішальности моменту. Є підстави вірити, що воно не дасть загинути „Веселці", а, навпаки, дасть їй змогу заграти повнотою краси й сили — і ясніти на нашому овиді радісними й грайливими кольорами довгого й творчого життя.

І. Л.

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

Справа подружнього співжиття виросла в наших часах до розмірів проблеми першої ваги. Коли у нас її видвигається менше — то це можна б завдячувати почасти духові наших звичаїв, а почасти нашим скромним життєвим відносинам.

Проте, є вже сьогодні деякі підстави побоюватися, що в будуччині цей стан погіршиться. Причину до таких побоювань дає щораз більше число мішаних подруж серед нашої іміграції.

Очевидно, добираючи собі життєвого партнера, кожний думає про якнайбільше і якстриваліше родинне щастя. Запоруку того щастя бачить передусім в особі подружнього партнера — і зовсім слушно.

Та, підходячи до подружнього життя, молоді люди майже з-правила дивляться одне на одного поверховно і захоплюються з о в н і шніми прикметами. Уява доконує решти, і за кілька місяців чи років, замість сподіваного щастя, починається подружнє нещастя. Одне одного не можуть зрозуміти і стерпіти.

Зовсім ясно: це щастя було будоване на зовнішніх особистих вартостях, що минаються або втрачають свій чар — отже воно не може бути довготривале.

У молодечому запалі дуже рідко звертається увагу на внутрішні прикмети, що становлять характер людини. І найголовніше: дуже часто забувається, що хоч би зовнішні прикмети й були якнайкращі і внутрішній характер зовсім відповідає — то все ж таки не може бути запоруки щастя, коли йде про особу з іншої національности. Бувають, вправді, мішані подружжя, що живуть у гармонійній згоді і може навіть щасливо, але це переважно виїмки, що потверджують згадане правило.

Річ у тому, що кожна національна спільнота має свої питомі духові вартості, що передаються з покоління в покоління. Кожний член даної нації цими вартостями живе, черпаючи силу у взаємовідношенні з іншими членами своєї національної спільноти.

У подружньому житті найближчою особою для такого взаємовідношення стає природою речі особа подруга чи подруги. Коли ж вона не може ділити із своєю жінкою чи чоловіком національних вартостей, переконань, звичаїв — їх розуміти та любити — тоді гармонія подружнього життя захитується. Бо такі вартості лежать у характері людини найглибше і лишаються навіть тоді, коли мине захоплення зовнішніми прикметами і приходить сіра подружня буденщина, в якій найважливішим є взаємне зрозуміння. Передумовою такого зрозуміння є, власне, однакові основні духові прикмети.

Прикладів на нещасні наслідки мішаних подруж можна б знайти багато, хоч би в історії останнього повоєнного лихоліття.

Багато українських дівчат, намагаючись забезпечити себе від репатріяції після другої світової війни, виходили заміж за чужоземних робітників. Кілька років після цього звітувала одна наша европейська газета про них так: „Їхній (цих жінок) психічний стан трагічний. Дійшло до того, що такі жінки опинились або в притулках для психічно - хворих або навіть вже й померли" („Укр. Самостійник", ч. 39/1951).

Інший приклад, що його подала недавно „Свобода" у своєму дописі з Парижу, взятий, вправді, з життя чужих емігрантів, одначе наші думки, здається, потверджує. „Вірність полковому прапорові царської армії, — пише автор репортажу, — довела одного старого росіянина до родинної трагедії: він звик протягом довголітнього вигнання в Парижі, кожного дня ставати „струнко" перед прапором свого полку, який зберігав у своєму приміщенні. Його жінка, француженка, не поділяла піетизму царського офіцера до полкового прапора і навіть непристойно поводилася під час щоденної церемонії цього патріота. Домашні непорозуміння скінчилися розводом цього подружжя . . ."

Подібних прикладів можна б навести більше, особливо з історії еміграції. Можна теж знайти завсіди розумні голоси перестороги досвідчених, що мають на увазі не тільки особисте добро молодих людей, але й здоров'я суспільности. Практика одначе доказує, що такі перестороги треба пригадувати частіше.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

В. Гайдарівський

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

(Оповідання)

(18)

— В поверненні назад. І той шлях виведе вперед.

— Одначе, дядьку Прокопе, ви — атеїст. Тому ви й залепали на дусі.

— Я людина, що хотіла вбити в собі звіра. Але звір мене переміг. У цьому я щойно переконався.

І дядько Прокіп двома руками підняв кусок залізної рури, що лежала на підлозі біля ліжка.

— Я хотів, Іване Панасовичу, тебе убити, — сказав він спокійно.

— Ви? Убити? — засміявся Іван. — Не вірю.

— Невір'я теж ознака звіра.

— А що ж вам завадило торохнути мене? Передумали?

— Не мав нагоди.

— А защо, дядьку?

— За те, що в мені пробуджено звіра. А звір інакше не мислить: хто-кого.

Дядько Прокіп кинув руру додолу і встав з ліжка, високочезний, згорблений і незграбний, справді схожий на вбивцю але в очах його світилася дитяча невинність. Іван не йняв віри дядьковому твердженню про замах.

— То ходімо, — сказав дядько Прокіп. — Затримувати тебе не буду. Речей я не маю ніяких.

— Де це ви поспішаєте? — спитав Іван.

— На своє місце, — відповів дядько Прокіп.

— Місце ваше зайняте, — сказав Іван. — Пізно.

— До тюрми і на той світ ніколи не пізно.

— А ви запізнилися, дядьку Прокопе. Гарне було місточко, у куточку, стіни щільні ,снігу не насувало, грубка близько. І влежане так, що дошки блищать, як дзеркало. Ще й досі кістки болять, — помацав свої боки Іван.

— Де ж це так? — зморщившись, спитав дядько Прокіп.

— Новотамбовський поправно-трудовий табір НКВД, Комсомольськ, на Далекому Сході.

— Ти там був хіба?

— П'ять років, як один день. Стаття 58-а, шкідництво. Ще й трьох місяців не минуло, як повернувся. Так що моє місце зайняте кимось іншим. А навіщо вам на чуже зазіхати? Сидіть тут, дядьку, і не рипайтесь.

Дядько Прокіп пильно подивився в усміхнені Іванові очі, потім сів на ліжко й промурмотів:

— Стовпотворіння вавилонське і змішання язиків.

— Здається, дядьку, ми з вами знайдемо спільну мову, — підійшов до нього Іван і поклав йому на плече руку. — Я також нічого не розумів, поки вас не побачив. Ходім, лишень, до кухні та поснідаємо.

Дядько ніби завагався, але усміхнувся із своєї нерішучости і пішов слідком за Іваном.

І за столом Іван щирою оповіддю про себе розвіяв усі дядькові сумніви й настроїв його на відвертість. Сьорбаючи з блюдечка чай, дядько Прокіп казав про те, як його забрали до тюрми й примусили підписати, що хотів мати слідчий. Підписав дядько протокол зізнань аби від нього відчепилися. Він зневірився в житті й хотів умерти. Нічого собі не бажав, тільки смерти і, влучивши мить, плигнув їй назустріч, в обійми. Але сталося неймовірне. Тікати з тюрми є тисяча можливостей ,а втекти — ні одної. Та смерть від дядька відмовилась, взяла його за руку, вивела за браму й пустила в місто. Жадна куля навіть не дряпнула, хоч свистіло їх над головою багато. Це не можна пояснити щастям або долею, це — приклад можливого в неможливому. З Харкова до Дніпропетровська йшов ногами, живився городиною та зерном з колосків і якось дістався до Віктора. Тут прийняли дядька тепло й співчутливо, переховують уже більше як місяць, замовили йому документи, і як тільки він матиме папери, подасться на Донбас, або й далі — до Каспійського моря, і доживатиме віку, як Бог наказав.

— А тут раптом від тебе лист, — витираючи руками сорочки спітнілу червону лисину, казав дядько Прокіп. — І наробив же ти переполоху, Іване Панасовичу. Що робити? Вікторові хочеться, щоб ти приїхав. Але ж я в хаті. Куди мене діти? Припускали, що ти в Прилуках великий начальник і можливо тебе попереджено про мою втечу. Про те, щоб ти мене побачив і мови не було. Викриєш мене — і всі гуртом загинули, навіть малка не пощадить. Пліточка радить Вікторові, щоб писав тобі листа,ніби він виїздить на місяць до Криму в санаторію. А як і за місяць документів не буде, тоді що? — питає він. Радились, гарикались, сварились, та й вирішили нічого не писати, поки я не виїду. А на всяк випадок, якби ти з'явився несподівано, Пліточка виробила плян, як тебе зустрічати і як з тобою поводитись. Ох, Іване Панасовичу, ти не знаєш, що то за жінка. То така пройда, що світ не бачив. Козак, не баба. Отаман. А за мною побивається, як за рідним батьком.

І дядько Прокіп від захоплення Пліточкою надумався випити ще одну склянку чаю.

— За один вечір обернула Віктора на комуніста. Таку тут політику розвела, що хлопцеві тісно в хаті стало. Підготувала Віктора не менш, як на комісара. Наука пішла йому на користь. Учора шкварив, як по-писаному. Ото тільки на голоді трохи заплутався. Забув, хто він такий, і давай правду різати. А Пліточка зирк на нього — і пішло колесо крутитися в другий бік. Насміявся я вчора з вас, братів, Іване Панасовичу. Сиджу в коморі, дивлюся крізь щілинку і за живіт тримаюся. Ото, думав, обводить Віктор навколо пальця Івана. А виходить і Іван дурня клеїв. Замішання язиків уже сталося. Підождемо, як завалиться вавилонська вежа.

— А цього всього могло б і не бути, — сказав Іван. — Я завинив. Було б мені зразу ж, тільки в хату — і душу свою розкрити: я такий і такий, брате. Хочеш знатися, то приймай гостя, а не хочеш, то допобачення. А я вдався на штуки. Кат-зна-що! Тепер хоч у сірка очей позичай.

— А тобі б одразу ж і повірили, як повірив і ти мені, ніби я тебе вбити хотів. А я ж і залізяку показував. Речовий доказ. А ти що показав би? Воші, мабуть, вивелись, а документи шанують тільки в селах, як папір, бо нема в що загортати махорку. Пліточка думала, що ти захочеш бути з Віктором щирим і намовляла його не піддаватися на відвертість. А взагалі, Іване Панасовичу, винних шукати в цій хаті не доводиться. Вони в іншому місці. Над світом запанувала чорна лжа.

І дядько Прокіп повернувся до своєї теми про людину — звіра, але Іван ніби й слухав, а не чув. Він уявляв собі, яка здивована буде Пліточка, як оторопіє Віктор і як пізніше їм усім буде весело, бо всі почуватимуть себе такими, як вони є, без удавань, щирими людьми.

І від цієї уяви Іван задумливо, мов у сні, посміхнувся.

— Та досить вам, дядьку Прокопе, про тих звірів. Говорімо про людей. Не такий страшний дідько, як ввижається.

А коли прийшла Пліточка з міста й дізналася про все, то спочатку заплакала, потім засміялася і, обнявши Івана за шию, міцно його поцілувала. А Віктор, повернувшись із праці, почухав потилицю, плюнув на підлогу й розтер черевиком. Пліточка вдала, що не бачила, а може й справді не помітила, бо що варта пляма на підлозі в порівнянні до знайденої своєї рідної людини.

Кінець

ДАЙТЕ СВІЙ ВКЛАД У ПОШИРЮВАННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ! ПОШЛІТЬ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

Василь Мудрий

НА ПОПЕЛИЩАХ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(У 35-ліття української національної катастрофи 1919/1920 р.)

(2)

Ясно, що такими своїми статтями М. Грушевський, вчорашній голова Української Держави, підготовлявся, чи краще промощував собі шлях до повороту на Україну під московсько-комуністичну окупацію.

Незвичайно цікаво, що в тому ж журналі „Борітеся — поборете" зовсім інше становище займав до того, що ділялось на Україні Микола Шаповал. Він недвозначно твердив, що в тодішній Україні „ідею революції підпорядковано національній московській ідеї". Про федерацію України з Московщиною М. Шаповал писав: „Якось соромно розвивати це питання глибше, бо ясне, що під цією формою Раковського криється зміст окупації України Росією".

На М. Грушевського це не мало ніякого впливу. Видно, що йому дуже залежало на приспішенні виїзду, а большевики з видачею візи не спішились і вимагали за неї чогось більше ніж публіцистичні вияви навіть найбільшої симпатії до комунізму та пропагованої ними світової революції.

Тоді М. Грушевський, вчорашній творець і президент Української Народної Республіки, оголосив „відкритий лист" до Раковського, в якому писав, що для „світового" визволення „ми", мовляв, „готові переступити через трупи наших товаришів... через попіл наших культурних скарбів... готові працювати під Вашим проводом, підпорядковуючи ідеологічні і тактичні розходження інтересам сеї світової революції".

Комуністи осягнули від Михайла Грушевського все, чого бажали. М. Грушевський виїхав на Україну, а большевики це капіталізували на всі лади як всередині, так і назовні.

Дещо інакше виглядала справа з Володимиром Винниченком. Цей знаний тоді український письменник належав теж до найпопулярніших постатей на цілій Україні. Він був першим головою Генерального Секретаріяту Української Центральної Ради. Він вів переговори з Тимчасовим російським урядом у Петербурзі. За гетьманських часів він був головою Українського Національного Союзу, що підготовляв повстання проти гетьмана. Він став і головою Директорії УНР. Ще за гетьманських часів був він, як сам про це пише, у контакті з большевицькою делегацією, що вела переговори з Україною в Києві і вже тоді хилився в сторону комуністів. Ставши головою Директорії УНР, він свою еволюцію до комунізму приспішив. Тому з Директорії уступив по Трудовому Конгресі. Про цю добу Винниченка пише цікаво Олекса Бурнатович у своїй книжці п. н. „Українська ідеологія революційної доби" (Відень, 1922 р.). У цій книжці читаємо:

„Скорше від Грушевського знайшов Винниченко орієнтацію на Москву, інакше до неї дійшов, інакше їй служив, а далі відвернувся від неї... Поодинокі моменти цього процесу зазначені у „Відродженню нації", у „Політичних листах", у „Революції в занепаді", у „Всесвітній революції", в „Українській Державності" і в різних статтях „Нової Доби". Усі ці писання вказують, як Винниченко пережив у собі всю справу орієнтації, немов якийсь акт власного і, сказати б, органічного розвою своєї душі. Що його повернуло в сторону Москви — це комунізм, тобто „таке вчення, — пише він — така дія, такий устрій, який необхідно, неминуче проваджить до цілковитої органічної зміни не тільки соціяльного устрою, але й людей. Коли деякі українці бояться великоруського націоналізму, то на це можна сказати, що українцям треба бути якомога послідовнішими, вірнішими комуністами, щоб стояти на сторожі повної комуністичної послідовности: бо іменно комунізм не допускає панування нації над нацією".

(Продовження буде).

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної людини.

КОМУНІКАТ УККА

В СПРАВІ ЕВХАРИСТІЙНО-МАРІЙСЬКОГО КОНҐРЕСУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Бажаючи причинитися до якнайторжественнішого відбуття Евхаристійно-Марійського Конґресу Східніх Обрядів Католицької Церкви, що його організує Екзархат Української Католицької Церкви в З'єдинених Державах Америки в днях 22, 23 і 24-го жовтня ц. р. у Филаделфії, Український Конґресовий Комітет Америки пересилає з тієї нагоди на руки Екзарха, Їх Ексцеленції Архиєпископа Кир Константина Богачевського та Їх Ексцеленції Єпископа-Помічника Кир Амвросія Сеніишина найщиріші побажання повного успіху Конґресу, який, крім скріплення релігійних почувань серед вірних Екзархату, принесе напевно поширення й поглиблення інформацій та симпатій серед неукраїнського світу для „Мовчазної Української Церкви" за Залізною Заслоною.

У зв'язку з тим, Український Конґресовий Комітет Америки призначає своїми Представниками і Відпоручниками на Конґресі, проф. Лева Е. Добрянського, голову Українського Конґресового Комітету Америки, та адвоката Степана Ярему, Екзекутивного Директора Українського Конґресового Комітету Америки.

Всі Відділи і все своє членство у Филаделфії і близьких околицях закликаємо допомагати всіма силами до звеличення Конґресу і до активної особистої участи в ньому.

Український Конґресовий Комітет Америки.

Курс української літератури в Албертськім університеті

Вечірній інститут популярних викладів при Албертійськім Університеті (Департ. оф Екстеншин) почав свою навчальну діяльність 12-го жовтня ц. р. Програма курсів цього інституту містить також один курс з українознавства: „Українська література XX. століття", що висвітлює добу українського модернізму, зв'язаного з тематикою західньо-европейських мистецьких досягнень, як також вплив політично-історичних та соціяльних чинників на розвиток і тематику української літератури найновішої доби.

Цей курс призначений не тільки для студентів університету, але й для всіх зацікавлених осіб. Виклади відбуваються в доступній формі, зосереджуючи особливу увагу на вибране читання з творів письменників та поетів цієї доби. Курсом керує проф. О. Старчук, з департаменту модерних мов.

Цей курс відбуватиметься щосереди, від год. 8—9.30 вечора. Плата за ввесь семестр виносить $6.

Слухачам цього курсу стоїть до безплатного розпорядження Українська Університетська Бібліотека ім. Романа Ґонсета, що вже цілком упорядкована і належить до найкращих бібліотек свого роду в Канаді.

О. Старчук.

ПОДЯКА

Найщирішу подяку складаю Вповажаним Панам Докторам

Д-рові ГАРАСИМОВІ і Д-рові СОКАЛЬЧУКОВІ з Филаделфії

за успішне переведення операції і сумлінну опіку під час мого побуту в шпиталі.

Нехай Всевишній винагородить Вас обох сторицею.

Іван Новосад.

Филаделфія, дня 17. 10. 54.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Випадково, в неділю 3 жовтня ц. р. я була присутня на концерті — „Комюніті Мюзік Ґілд", в Нюарку, Н. Дж., і з приводу цього концерту я хочу поділитися своїми враженнями, з ширшими колами українського суспільства.

Концерт „Оперових арій і ансамблів" виконувався молодими співаками, учнями та професіоналами в „Ґріфітс Авдиторіюм" (605 Брод Стріт, Нюарк). Концертова заля, досить простора, була заповнена слухачами, які з захопленням вітали кожного виконавця.

Дуже присмно відмітити, що в програмі концерту брали участь також і наші співаки: сопран — Ніна Сивол і тенор — Валентин Бакум, що в обох відділах концерту виконували дуети та сольові точки.

У першому відділі вони прекрасно виконали дует і сольо з опери „Запорожець за Дунаєм". Крім того п. В. Бакум з великим почуттям проспівав арію з опери „Манон".

У другому відділі наші співаки, після дуету з опери „Мадам Батерфляй", і пані Н. Сивол сольо з цієї ж опери, показали себе першоклясними виконавцями, що підтвердив ентузіязм переповненої залі слухачів... І ось після ще одного успішного виступу наших співаків виникає думка, чому б українському суспільству на терені Ню Йорку не заснувати подібну до „Комюніті Мюзік Ґілд" організацію, де наші артисти - співаки і молодь мали б змогу улаштовувати концерти та працювати на користь мистецтва.

Ольга Копачук.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 12.

Д-р Е. Стецьків, Бофало	$10
І. Дідоха	10
М. Дуда, Ню Гейвен	5
М. Гречило, Мілвокі	5
Д-р С. і М. Демедчуки, Брукл.	5
В. Запаринюк, Ютика	5
Від. 484 УНС ім. Т. Шевченка	5
В. Смолій, Дерби	5
А. Волошин, Маспек	5
Т. Стойко, Іст Тавнтон	5
Т. Бабюк, Нюарк	5
В. Тустановський, Дітройт	5
М. Рубич, Сиракюз	5
І. Гулей, Бруклин	5
С. Крушельницька, Ню Йорк	5
М. Кушнір, Ню Бронсвік	5
Д-р Л. Романовський, Сін.	5
Д. Самбой, Ню Йорк	5
М. Шиманська, Фефілд	5
М. Мельникович, Ню Йорк	5
І. Білик, Мускетін	5
І. Савчин, Филаделфія	5
М. Вербінський, Клівленд	5
Т. Бобечко, Юклід	5
Н. і І. Вербяні, Нюарк	4
М. Пасіка, Лінкольн	4
М. Мудрий, Шікаґо	3
М. Зарічний, Сиракюз	3
М. Бойсюк, Бруклин	3
О. Самохвал, Бруклин	3
Ф. Медик, Перу	3
В. Грибик, Нюарк	3
Н. Н., Филаделфія	3
В. С., Мт. Вернон	3
І. Куцло, Дітройт	3
І. Калиниченко, Дітройт	3
А. А. В. Вовк, Гейстінґс он Г.	3
І. В. Кобзяр, Гантер	3
Ю. Тишківська, Вилиментик	3
М. Гец, Монтреал	3
А. Данило, Ню Гейвен	3
В. Данило, Ню Гейвен	3
А. Гулька, Нюарк	3
Е. Г. Сахарук, Вілмінґтон	3
Н. Николишин, Шікаґо	3
І. Цегельник, Филаделфія	3
М. Крикливий, Канзас Сіті	3
М. Васюта, Торонто	3
П. Кісь, Бабилон	3
М. Дотоцький, Бронкс	3
І. Рубач, Клівленд	3
В. Феданків, Бінґгемтон	2.50
Д-р О. Банах, Нюберри	2.50
І. Коломиєць, Клівленд	2
Н. Бобик, Ятесборо	2
М. і Ю. Нітефори, Торонто	2
А. Обушевський, Трентон	2
Р. Стахів, Расіне	2
А. Сава, Ірері, Вис.	2
С. Теслюк, Ню Йорк	2
О. Сахарчук, Шікаґо	2
М. Ромах, Кемден	2
І. Корпиляк, Пітсбурґ	2
Б. Ткачук, Шікаґо	2
М. Колодій, Шікаґо	2
Ю. Буксар, Шікаґо	2
А. Гайдук, Шікаґо	2
М. Бак, Клівленд	2
Л. Вахнянин, Торонто	2
М. Зарічний, Байон	2
Н. Сабат, Трентон	2
С. Магмет, Елизабет	2
П. Кухарський, Филаделфія	2
М. Гнатьо, Розел	2
І. Коржидло, Алтуна	2
Ос. СУМА ім. Ю. Липи, Ю.	2
В. Івасів, Ютика	2
Ф. Фалінський, Ютика	2
М. Худик, Ютика	2
В. Рабарський, Ютика	2
П. Суровий, Ютика	2
А. Дяк, Ню Йорк	2
А. Яворовскі, Азелін	2
Л. Кучерська, Бруклин	2
Ю. Ватаманюк, Шікаґо	2
О. Мушкевич, І. Четтем	2
В. Сусла, Бріджпорт	2
В. Вальчук, Ню Йорк	2
В. Яремко, Коговз	2
І. Лазорчик, Асторія	2
В. Боднаренко, Найльсвіл	2
Р. Геник-Березовський, Тор.	2
М. О. Кебало, Ню Йорк	2
Г. Мисишин, Спрінґфілд	2
Г. Ваврів, Бронкс	2
Д. Романишин, Шікаґо	2
В. Бойко, Шікаґо	2
В. Струтинський, Филаделфія	2
І. Опуст, Ню Йорк	2
С. Жигайло, Ню Йорк	2
П. Савчук, Мідло Віллидж	2
Г. Геба, Бавнд Брук	2
І. Гасвський, Лонг Айленд С.	2
В. Мізь, Шікаґо	2
Д. Маланчук, Шікаґо	2
М. Тимків, Филаделфія	2
П. Врублівський, Шікаґо	2
Н. Стадницькі, Скрентон	2
Я. Дерещ, Амстердам	2
І. і М. Гутович, Бруклин	2
М. Стадник, Трентон	2
П. Стадник, Трентон	2
Д. Паньків	2
В. Кардаш, Раґвей	2
Л. Гуґель, Ітон	2
О. Карач, Вілмінґтон	2
С. Скородинський, Меррік	2
П. Німировський, Ню Йорк	2
О. Придун, Ансонія	2
Н. Федун, Шікаґо	2
Я. Рак, Шікаґо	2
М. і Е. Качур, Шікаґо	2
В. Дубина, Шікаґо	2
В. Деркач, Шікаґо	2
С. Лялька, Бруклин	2
Г. Небор, Шікаґо	2
П. Мороз, Розлиндейл	2
В. Чарин, Навґатук	2
З. Рудник, Филаделфія	2
Ю. Бидак, Филаделфія	2
Н. Сліпченко, Манґайм	2
С. Луцишин, Филаделфія	2
С. Василевич, Струтерс	2
Н. Данько, Гери	2
С. Канюка, Трентон	2
І. Демчик, Нортгемптон	2
І. Горішний, Енґлвуд	2
Р. Мацюк, Коговз	2
М. Горбовий, Квінс Віллидж	2
Т. Кастель, Гадсон	2
Д. Якимець, Мт. Юніон	2
К. Туркоць, Пассейк	2
В. Манастирський, Аліквіпа	2
Я. Потічний, Клівленд	2
І. Куц, Шікаґо	2
А. Матіїв, Рачестер	2
В. Пилишенко, Рачестер	2
Я. Красюк, Дітройт	2
О. Паньків, Ірвінґтон	2
М. Стиранец, Ірвінґтон	2
Г. Матияш, Нюарк	2
М. Сорока, Сан Франсіско	2
Проф. д-р Я. Зозуля Брукл.	2
І. Кульматицький, Толідо	2
В. Бучковський, Феніксвіл	2
І. Грицик, Стетен Айленд	2
М. Крат, Гемтремк	2
Ю. Кузьма, Брентфорд	2
Н. Н., Торонто	2
В. Кривоус, Торонто	2
Т. Білас, Торонто	2
Н. Рімець, Торонто	2
Ю. Мірчук, Ню Йорк	2
О. Тур, Асторія	2
Інж. І. Богач, Дітройт	2
Т. Савицький, Дітройт	2
С. Ворона, Бавнтовн	2
М. Волос, МкКіспорт	2
І. П. Федин, Арнольд	2
М. Панчишин, Бофало	2
П. Матула, Ірвінґтон	2
І. Стерпак, Лудлов	2
о. В. Горохівський, Норвич	2
П. Дворянин, Маямі	2
Ю. Возничак, МкКіс Рокс	2
В. Новаківський, Вудсайд	2
О. Медвецький, Шікаґо	2
С. Паньків, Шікаґо	2
І. Онишкевич, Нюарк	2
І. Малиновський, Вашинґтон	1
Р. Косович, Сан Франсіско	1
В. Стадник, Трентон	1
М. Іваншин, Ню Йорк	1
С. Верин, Вашинґтон	1
М. Гупайло, Ніяґара Фолс	1
Дж. Суццак, Джанставн	1
Ю. Кононів, Ірвінґтон	1
Ю. Любінецький, Льорейн	1
О. Барилка, Филаделфія	1
Н. Н., Дітройт	1
А. Залєвски, Асторія	1
Л. В. Рудко, Клівленд	1
Т. Цогла, Клівленд	1
А. Коренець, Морріставн	1
о. В. Смик, Ютика	1
О. Семеген, Ютика	1
Е. Кахникевич, Ютика	1
В. Гнатів, Ютика	1
Я. Ликтей, Ютика	1
С. Тесак, Ютика	1
П. Данчик, Ютика	1
Н. Попадюк, Раритан	1
І. Барановський, Спрінґ В.	1
Ч. Дробот, Нортгемптон	1
І. Саврук, Бетлегем	1
С. Осередчук, Акрон	1
Д-р Ю. Налисник, Ню Йорк	1
о. З. Павлович, Бронкс	1
І. Геба, Стейплетон	1
Г. Яськів, Пасейк	1
О. Шмилович, Клівленд	1
Разом	$ 502.00
Раніше проголошено	2,286.80
Разом вплинуло	$2,788.80

2 на фонд „Веселки"

СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ НА М'ЯСНІ ПРОДУКТИ ФІРМИ П. СТАСЮК

124 First Ave., New York 3, N. Y. (Між 7 і 8 вулицями)

ВСІ СПЕЦІЯЛЬНО ПРОГОЛОШЕНІ ЦІНИ НА М'ЯСИВА І ПРОДУКТИ ВЛАСНОГО ВИРОБУ ФІРМИ **П. СТАСЮК** ТРИВАТИМУТЬ ДО 30-го ЖОВТНЯ (Oct. 30th) ВКЛЮЧНО

ВУДЖЕНІ ШИНКИ задні	55¢ фунт	КОВБАСА (МЕЛЕНА) ВЛАСНОГО ВИРОБУ	65¢ фунт	ІМПОРТОВАНІ ГОЛЯНДСЬКІ ШИНКИ 3½ ф. кена	$3.95	ІМПОРТОВАНА З ПОЛЬЩІ ПОЛЯДВИЦЯ (CANADIAN STYLE BACON) 6 ф. кена	$1.05 фунт
ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ з КАНАДИ, ГОЛЯНДІЇ, НІМЕЧЧИНИ І БЕЛЬГІЇ	98¢ фунт	СОЛОНИНА СОЛЕНА — ГРУБА	23¢ фунт	СМАЛЕЦЬ Пачка 1 lb.	22¢	ВАРЕНА ШИНКА (BOILED HAM WHOLE)	$1.05 фунт
САЛАМІ ВАРЕНА (ціла або пів)	53¢ фунт	ШИНКИ В „КЕНАХ" тутешнього виробу	85¢ фунт	СВІЖА ВЕПРОВА ПОЛЯДВИЦЯ (Ціла)	49¢ фунт	ВУДЖЕНКА (BACON) Цілий бочок	57¢ фунт
КВАШЕНА КАПУСТА	12¢ фунт	ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ 2 фунтова кена	$2.25	ПАШТЕТІВКА (ВЛАСНОГО ВИРОБУ)	65¢ фунт	PREM TREET SPAM SNACK	41¢ 12 oz. can

СКЛЕП ВІДЧИНЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО ГОД. 7. ВЕЧОРА ТОЧНО

● ПРАЦЯ ● ● HELP WANTED—MALE ●

Machine Designer

щонайменше 5-річний досвід при автоматичних машинах.

STANDARD TOOL & MANUFACTURING COMPANY

738 Schuyler Avenue, Lyndhurst, N. J.

Голоситись 8 a.m. до 4:30 p.m. від понед. до п'ятниці

● ПРАЦЯ ● HELP WANTED FEMALE ●

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ

Звичайне варення. Спання на місці — власна кімната. Мусить любити діти. Всі елекр. прирядн. Приймається новоприбулих. Присмна домащ. атмосфера.

Телефон: Larchmont 2-4964

ПІКЛУВАЛЬНИЦІ — реєстровані.

Харчування під час праці. від 3—11 P.M. і 7 A.M.—3 P.M. зміни.

KESSLER INSTITUTE

ORange 3-6571

РЕЄСТРОВАНІ ПІКЛУВАЛЬНИЦІ

до праці в шпиталі з 50 ліжками в Newark, N. J. Дуже добра винагорода. Харч, вакації, сусп. забезпечення.

Тел. MISS STYER

Michell 2-1319

по 6-ій вечером.

ПОШУКУЄТЬСЯ ДІВЧИНИ до легкої праці.

(Молоде подружжя) говорить по-українськи. 1 хлопчик у віці 8 років, цілий день в школі. пів години їзди собвеєм з Ню Йорку. Добра платня, спання на місці.

Телефонувати по 7 P.M.

TWining 8-8002

ГОСПОДИНЯ у віці до 45 р.

Знання англ. мови. Мусить любити діти. Звичайне варення. Власна кімната і лазничка.

На початок $45.00.

Телефонувати:

ST 4-3138

● ПРАЦЯ ● HELP WANTED—COUPLE ●

ПРАЦЯ

для саміт. жінки або одруженої бездітної. За поміч молодій мамі з 3-ма донечками і поміч в хаті дістане заплату плюс 3-кімн. модер. мешкання на великій фармі в горах в окрузі Hunterdon. Муж може дістати тимч. працю як "handyman" і т.д. 40 хвилин до Трентону. Писати або телефонувати.

BROOK HOLLOW FARMS,

Sergeantsville, N. J.

LAmbertville 2-0937-J-1.

● REAL ESTATE ●

BUSH TERMINAL SECTION

2 поверхи. Мала фабрика. Оливне огрівання "air conditioned". Продаж або винайм. Продаж з стратою.

Телефон:

SOUTH 8-2042

HILLSIDE AVE.

Мурований 10 апартаментовий дім. Високий мортґедж. Понад 20% чистого доходу.

ELSE & NELSON

118-18 Rockaway Blvd., Ozone Park

Phone VI 3-5024

НОВИНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Р. ЗАВАДОВИЧ

„ДЗВІНКИ СВ. МИКОЛАЯ"

(З СВЯТИМ МИКОЛАЄМ СВІТ ОБ'ЇЖДЖАЄМ)

Сценічна картина.

Ціна 50 цт.

Замовлення з належитістю приймає:

SVOBODA

81-83 Grand St. (P.O. Box 346)

Jersey City 3, N. J.

● ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ ●

Замість квітів на свіжу могилу мойого дорогого й незабутнього хресного Батька Дир. Льва Кордяка, що відійшов від нас навіки 28-го вересня 1954 р. в Торонті, залишаючи нас в глибокому смутку складаю 5 дол. на „Веселку".

Ліда ЯМНЯК з батьком.

„СВОБОДА" КОЖНОГО ДНЯ ПАМ'ЯТАЄ ПРО ВАС; ЗГАДАЙТЕ ХОЧ РАЗ ПРО НЕЇ І ПОШЛІТЬ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ПРЕСОВИЙ ФОНД!

УВАГА! ВУНСАКЕТ Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ!

Товариство Запорозька Січ,

ВІДДІЛ 206 У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 24-го ЖОВТНЯ 1954 Р.

(OCTOBER 24, 1954)

В ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ

при 74 Harris Ave., Woonsocket, R. I.

Початок о годині 3:00 пополудні.

Товариство Запорозька Січ, запрошує на цей баль все Українське Громадянство, прихильників і симпатиків, де при веселій забаві та при добрій музиці зможете провести весело свій час. Будуть смачні перекуски. — Танці до пізної ночі.

За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! ШІКАҐО І ОКОЛИЦЯ!

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

КОМІТЕТУ ВСІХ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В ШІКАҐО Й ОКОЛИЦЬ

в справі

60-літнього Ювілею УНСоюзу

відбудуться

В П'ЯТНИЦЮ, 22-го ЖОВТНЯ

в Домі Відділів УНСоюзу, 841 N. Western Ave.

о год. 8-ій вечора.

На цих важних зборах приявність всіх відділових урядників УНС і делеґатів на Конвенцію з Шікаґо й околиці є конечно пожадана, тому що з цієї нагоди буде видана ювілейна книжка, а в тій книзі будуть поміщені відділи та урядники тих відділів, що заявлять брати участь в ювілею та в підготовці.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ, БЕНКЕТ І ЗАБАВА

відбудеться в неділю 21-го листопада (Nov.) 1954 р. в Авдиторії св. Николая при Rice і Leavitt вулицях.

Окружний Комітет всіх Відділів УНСоюзу в Шікаґо й околиць.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА

(CITIZENSHIP HANDBOOK)

Накладом

Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Можна набути в книгарні „Свободи":

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Спорт

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

ІРІ — СІЧ 0:3 (0:2).

Елизабет, 17 жовтня. — Заслужена перемога Січі над сильним противником з Нюарку на його грищі. Гра жива, завзята, на доброму поземі, з частою зміною підворітних моментів. Уже в 3-тій хвилині гри Сохан випускає Кашицького, який певним стрілом здобуває 1:0 для Січі. Протинаступи Ірі скоро заломлюються і наші, назагал ,мають більше з гри. 10 хвилин пізніше Понось підтягає м'яч, минає оборонця і гострий „щур" дає нам 2:0. Ще дві можливості: Федишин не використовує свого сам-на-сам з воротарем, а 11-тку, за руку оборонця, еґзекуовану Олиницем, воротар боронить в наріжняк. В 20 хв. другої півгри м'яч Олиниця з вільного дістає Вітюк і устійнює вислід змагань — 3:0 для Січі.

Гевко на воротах на безробіття нарікати не міг і вповні вдоволив. В добрій обороні Панкевич - Олинець - Лютак на перше місце треба поставити Панкевича. Він сьогодні чи не найкращий на грищі. Жертвенність Клокова була б видатніша, якби він за своїм нападом висувався більше вперед, перед ворожого напасника. Теж працьовитість Маланчука і його гра в помочі, ефектовна для ока, була б продуктивніша, якби не придержування м'яча. В нападі подобався нам сьогодні зрівноважений Сохан і твердий Ґолюка.

На наступну неділю Січ грає в Нюарку проти Марітімо.

яз

НЮ ЙОРК, Н. Й.

С.К. ДЕНІШ — УСК НЮ ЙОРК 0:1 (0:0)

Ню Йорк, 17 жовтня. — В повній, прекрасній осені, сонце кидало ще останні залишки своїх теплих променів на піскову площу данців, на т. зв. „Сагару", де відбувалися чергові мистецькі змагання Національної Ліґи між УСК Ню Йорк і СК Деніш.

Не диво, що і через те і, зправила дарового вступу на площу (в парку), публіка дописала як рідко коли (поверх 1,000 осіб). Та не дописала сама гра, а головно по боці УСК-у. Противник СК Деніш — це дружина тверда, скора і навіть з деякими кваліфікаціями позему гри, які ціхують Національну Ліґу. На цьому поземі вони і заграли проти УСК-у, який цим разом відстав цілковито від продуманої гри з дуже рідкими продуктивними потягненнями на ворота і вкінці їх викінченням.

Цьолко оборонив все що мав і з успіхом. Оборона, Шміґель — Підгорецький, включно з Серантом-штопером — найкраща частина дружини. Оба помічники Наливайко — Колодій — відробили свою „осінню орку", розбиваючи і відбиваючи всі атаки „ворога" і цілковито занедбували посилювати м'ячами наш напад. У нападі не вело. Арндт, Павлюк, Голюка і Палій пробували нав'язати якусь комбінаційну гру, але вона кінчалася заскоро і далеко від воріт противника. Зате не бракувало сольових потягнень, головно в Копецького. Він, показав знання футбольної техніки, задовольняв вибагливе на гарний футбол око глядача, але не задовольняв дружини. Його безперервні кивання кінчалися втратою м'яча, а подачі „чехом" ставалися для знаменитого оборонця данців, пописовою партією.

Перша половина змагань велась з перевагою УСК-у. Друга належала данцям. Вони і мали більш підворітних позицій, та все ж таки в тому часі їхньої переваги, одна акція нашого нападу увічалась успіхом: довгий м'яч з правої сторони переходить на ліву — оборонець данців не входить рішучо в акцію — і Арндт легким і спокійним стрілом посилає м'яч у противний ріг воріт данців 1:0!

Перемога не дуже заслужена, але перемога — це саме головне!

Під теперішню пору УСК займає друге місце: 3 гри, 5:1 пунктів і 17:3 відношення воріт.

Еспана — УСК ІБ 3:2 (0:2)

СК Пфельцер (юньйори) — УСК (юньйори) 0:1

Чехословакія (учні) — УСК (учні) 2:8

ад.

З Відчитової Залі

Доповідь проф. М. О. Ветухова про його подорож до Европи

1 жовтня 1954 року проф. М. О. Ветухів, голова УВАН у ЗДА, на запрошення нюйоркського Літературно - Мистецького Клюбу виступив з доповіддю про свою недавню подорож до Европи.

Проф. Ветухів сказав, що, прибувши в липні до Німеччини, він взяв діяльну участь в реорганізації Інституту Вивчення Культури та Історії СРСР. Попередня підготовча робота до цієї реорганізації провадилась як у Ню Йорку, так і в Мюнхені. На думку доповідача, реорганізацію проведено цілком успішно і тепер Інститут побудовано в усіх відношеннях (статутарному, організаційному персональному) так, що науковці різних національностей повноцінно співпрацюють в Інституті. Професор Ветухів зауважив, що тепер Американський Комітет для Визволення від Большевизму багато робить для належної розбудови роботи Інституту. Професор Ветухів сподівається, що реорганізація Інституту забезпечить розробку важливої і корисної тематики.

Цікавим було повідомлення проф. Ветухова про Міжнародній Конґрес Геронтологів у Лондоні. Учені, які прибули з понад сорока країн світу, у своїх доповідях висвітлювали з різних боків проблеми старіння організмів і зокрема проблеми збереження молодости і продовження віку людини. В головних доповідях було підкреслено важливість збереження молодости у людини для суспільних процесів. Історичний процес розвивається нормальніше, коли старше покоління зберігає довгий час ясність розуму та духовні й фізичні сили. Тоді краще встановлюється контакт старої і нової ґенерації, а історичні традиції відповідно вростають в нові умови життя. Досвід показує, що людина може повніше виявити своє обдаровання, коли довше зберігатиме молодість.

Доповіді, представлені на конґресі, були цікаві тим, що часто були поєднанням біологічних і соціяльних наук. Зокрема, проф. Ветухів зауважив про зростання ролі проблем генетики для ґеронтології. Члени конґресу були на прийнятті в Палаті Лордів у мейора міста Лондону і в уряді.

Далі проф. Ветухів поінформував, що під час своєї подорожі він відвідав українські осередки у великих містах Европи. Він відбув ряд засідань з членами УВАН у Німеччині, а також зустрівся з членами Уван у Франції і Англії, відвідав НТШ у Сарселі, Бібліотеку імени Петлюри в Парижі. Проф. М. Ветухів склав візиту Президентові УНР, д-ру С. Витвицькому, й зустрівся з віце-през. О. Удовиченком, головою У. Н. Ради С. Бойдуником, головою Виконного Органу, С. Созонтовим, мав зустрічі з українськими громадськими діячами, відвідав Ольгу Опанасівну Петлюру. В Лондоні проф. Ветухів зустрівся з ширшим колом українського громадянства на зборах, на яких виголосив доповідь, відвідав представництво УНРади і Товариство Англо--Української Дружби. В Парижі проф. Ветухів відбув ряд нарад з українськими науковими і громадськими колами та мав ряд зустрічей з представниками еміґрацій інших національностей. Також у Парижі проф. Ветухів обговорював питання співпраці з представником Інституту Вивчення Культури та Історії СРСР. В Еспанії проф. Ветухів зустрівся з представником Української Національної Ради, А. Кішкою та його співпрацівниками.

Н. Н.

Посмертні Згадки

ІВАН ЮНИК, довголітній член В-ва св. Петра і Павла відділ 102 УНСоюзу в Клівленд, Огайо, помер 3-го жовтня в 41 р. життя. Покійний походив зі села Гірне, пов. Стрий, Галичина. До Союзу вступив 1940 р. Полишив у смутку дружину Марію і донечку Georgianna, Тата і Маму, брата Стефана, сестру Катерину. Похорон відбувся 6-го жовтня з церкви св. Володимира W. 11 St. Тлінні останки поховано на Brooklyn Heights Cemetery в Клівленд, Огайо. — В. Й. П.!

НИКОЛАЙ ТРЕТЯК, довголітній член В-ва св. Ап. Петра і Павла відділ 102 УНСоюзу в Клівленд, Огайо, помер 1-го жовтня 1954 р. в 61 р. життя. Покійний походив зі села Халупка, пов. Хирів, Галичина. До Союзу вступив 1928 р. Полишив у смутку сестрінки Катерину з родиною, Марію, Сандру з родиною, Анну з родиною й сестрінка Івана з родиною. Похорон відбувся 5-го жовтня з української греко катол. церкви св. Петра і Павла W. 7th. Тлінні останки поховано на українськім цвинтарі св. Ап. Петра і Павла, Парма, Огайо. — В. Й. П.!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

ВСТУПИВ У П'ЯТИЙ РІК СВОГО ІСНУВАННЯ!

Українці! Українки!

СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1954 РІК!

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

P. O. Box 721, Church St. Sta., New York 7, N. Y.

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

„ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"

що знайомить із життям давніх предків українського народу.

Понад 300 ілюстрацій. Стор. 160.

ЦІНА $2.50.

Замовляти:

„SVOBODA"

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ

Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.

FOREIGN RECORD EXCHANGE

2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

● Business Opportunity ●

ЧАСТИНИ ДО АВТ — РОБІТНЯ НАПРАВИ АВТ

Биз. наріжне положення. Пов. виряд. засноване 18 р. при Graham Ave., Brooklyn. Власник продає по д. уміркованій ціні з уваги на інший бизнес.

Тел. власника: EV 7-4362

ГРОСЕРНЯ — ОВОЧІ — ЯРИНА

Наріжне положення. Добрий прихід. Низ. рент — винайм. Власник виїжджає, продає по дуже уміркованій ціні.

776 — 3rd Ave. New York City

Власник: PL 5-1940

Пишіть: Box O-13 — 11 West 42 St., New York City (Rm. 830)

ДЕЛІКАТЕСЕН

Добре влаштована. Добре бизн. положення в Westchester. Річно $85,000. Винайм. Надається для спільників або подружжя.

Телефонувати:

NE 6-5108

LUNCHEONETTE — FOUNTAIN

Продаж або винайм. Повне нове влаштування. $600 тижневий прихід, легко побільшити. Власник не може сам провадити бизнес, тому продає для подружжя або спільників. Тільки за $8,000. Зайдіть до власника:

1015 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

Phone MA 2-9852

Радіо, TV направа й обслуга. Повне влаштування. 3 кімнати, бизн. положення Brooklyn. Доб. прихід. Низ. рент — винайм. Нагода для G.I. З уваги на недугу, власник продає по дуже уміркованій ціні.

Тел. власника PR 4-6588

Крамниця — Овочі — Ґросерня також печиво (впродовж 6 бльоків нема пекарні). При склепі 3-кімн. мешкання — пар. огрівання. $70 місячно за склеп і мешкання. Винайм на 3 роки. Бизнес. положення. Власник продає тільки за $6,000 готівки. Питайте за Chris.

Gedney 8-9585

DONUT SHOP — RETAIL

Повне влаштування. Бизнес. положення. Пересічно 1000 тузінів тижнево, легко побільшити. Добре життя. Власник продає по д. уміркованій ціні.

Телефон власника:

EV 4-9060 or EV 5-2075

РОБІТНЯ СУКОНОК

Повне влаштування з товаром. Добре бизнес. положення. Можна поліпшити життя. Доскональа нагода для кравця. Власник відходить, продає по д. умір. ціні.

Тел. власника: GE 9-8028

ЛАНЧОНЕТА

Модерне повне влаштування. Добре бизнес. положення, бл. автобусу, склепів при голов дорозі. Власник продає з уваги на недугу по д. умір. ціні.

Тел. власника: JA 6-9548

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

● MISCELLANEOUS ●

ШЕНШИЛІ

2 пари — 2 молоді пари NBCA

Реєстровані $1,200.

Or Best Offer.

2000 North Road

West Point Pleasant, N. J.

PO 5-3467

How to get plenty of heat... with the least possible fuel

The oil fired Oakmont Boiler is engineered to provide efficient, dependable, comfortable heating with utmost economy. Sturdily-constructed. Smartly-styled. Completely automatic. It's a quality unit... budget priced!

OAKMONT OIL BOILER by American-Standard

Reliable Oil Burner Installation. Combustion Efficiency Tested

Kew Forest FUEL OIL INC.

TW 4-8220 - 8221

$1 AL 4-5059

звичайно протягом одної години.

+ За частини і працю, за виклик до дому.

Легкі сплати. Від 9 a. m. до півночі через 7 днів.

GR 7-5391

POWER TV

Man-Bx-Bklyn-Queens

MAMBO IN 3 HOURS

also Tango, Rumba, Waltz, Foxtrot, etc. Beginners-Advanced. Men, Women, Teen-agers

Private Lessons—Classes—Socials: Day-Eve

Try a ½ Hour Private Lesson $1

LE QUORNE DANCE STUDIOS

5 W. 46 ST. Ground Fl. JU 2-8447 10-10 P.M. Sat. & Sun. 2-8 P.M.

ПЕРШОКЛЯСНІ НАПРАВИ І ПЕРЕРІБКИ ДОМІВ

Телефонувати:

MR. R. ANDERSON

ORange 5-6093 —

LAmbert 3-8605

Ґарантія виконання — сплати за згодою.

Вступайте в члени УНСОЮЗУ!

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ

Українсько - Англійський СЛОВНИК

М. Л. ПОДВЕЗЬКА

Ціна $5.00.

Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімки. 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.

Замовляти:

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР"

Д-ра А. Т. Кібзея

● Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР" В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ!

ЦІНА $6.00

Замовлення з належитістю надсилати

"SVOBODA"

81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

● РОЗШУКИ ●

АГАФІЯ ПЕТРІВ по мужу Якуба зі с. Поручин, пов. Бережани, хоче відшукати своїх сестер: старшу Анну Гись (по мужу), молодшу Анастазію Шагай (по мужу). Я жила у Франції від 1924 року до Америки приїхала 1949 р. Останній раз я їздила 1942 року до Галичини їх відвідати. Хто знав би про них, прошу писати на адресу:

Mr. & Mrs. MAKAR JAKUBA

Colts Neck, New Jersey

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

Машинки до писання

УКРАЇНСЬКІ Й АНГЛІЙСЬКІ з подвійною азбукою (Українська й Американська) НАЙКРАЩИХ МАРОК

HANUSEY MUSIC CO.

244 W. Girard Avenue

Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida

Маємо кімнати до винайму. Пишіть або їдьте просто до:

Mr. & Mrs. M. SZPAK

257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

● BOATS FOR SALE ●

НА ПРОДАЖ ЧОВЕН

Evinrude 1954 р. 7½ H.P. Aquasonic

Уживана тільки 6 годин. З „стендом". Справжнє купно тільки за $175.00.

Телефонувати:

SH 5-4516 or HY 3-0727

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

В КОЛЬОРАХ

РЕЛІГІЙНІ

12 за $1.00

СВІТСЬКІ І РЕЛІГІЙНІ

((Анастазієвського, Козака і Богачевської)

10 за $1.00

Кричевського — 15 ц. за штуку.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 Grand Street

Jersey City, N. J.

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені", коли той стан не є функціональний,а просто викликаний браком B1, B2 niacinamide, або заліза, тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скільність терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N. Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє призвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно, себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК

Обслуга чесна і найкраща.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 EAST 5th STREET

New York City

REASONABLE PRICES

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ

Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3359. Проклямація.

Вхопивши безвільне тіло Немони в свої великі щелепи, Белтар поминув войовників і побіг до лісу,

Інстинктовно Тарзан скочив вперед. Начальник варти його затримав. — Приятелю, ніхто тепер не може допомогти Немоні, — закричав він. — Можливо, що так і ліпше,

Тарзана моментально забули з смертю Немони. — Королева не живе! — гукнув начальник варти. — Нехай довго живе король Тудос! Проголосім Тудоса королем!